

УДК 657.3

Зоря О.П.¹, Рижкова В.Є.²

¹ канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-610м НУ «Запорізька політехніка»

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БАНКАХ УКРАЇНИ

Методологічні засади організації бухгалтерського обліку в банках України визначає Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України, яке розроблено відповідно до Законів України «Про банки і банківську діяльність», «Про Національний банк України», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо організації та по-рядуку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в

банках і ґрунтується на основних принципах міжнародних стандартів фінансової звітності [1].

Положенням про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України установлюється порядок ведення бухгалтерського обліку операцій, які здійснює банк згідно із законодавством України. У ньому мають відобразитися особливості організації та ведення бухгалтерського обліку банку.

Метою організації бухгалтерського обліку є забезпечення користувачів потрібною та достовірною інформацією про операції банку. Регулювання бухгалтерського обліку і звітності в банках здійснює Національний банк України, який з урахуванням загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку розробляє та затверджує План рахунків бухгалтерського обліку Національного банку України [2].

Бухгалтерський облік ведеться безперервно з часу реєстрації банку до його ліквідації.

Повнота та достовірність операцій у сфері бухгалтерського обліку забезпечуються обліковою політикою і внутрішніми процедурами банку, що проводяться відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України. Кожна операція під час її відображення в бухгалтерському обліку контролюється не менше ніж на двох рівнях бухгалтерського контролю (попереднього та поточного) різними відповідальними виконавцями.

Бухгалтерський контроль – сукупність процедур, що спрямовані на попередження, виявлення і виправлення суттєвих помилок та дають змогу забезпечити захист та збереження активів банку, повноту і точність облікової інформації та достовірність звітності.

Бухгалтерський контроль є невід'ємною частиною операційної діяльності банку. Порядок бухгалтерського контролю встановлюється банком самостійно. Бухгалтерський контроль забезпечується шляхом упровадження правил та процедур, що належним чином документуються, та застосовується з метою мінімізації операційного ризику.

Бухгалтерський контроль уключає попередній, поточний і подальший контроль та дає змогу упевнитися, що:

- 1) операції проводяться за дозволом керівника банку;
- 2) операції відображаються згідно із вимогами облікової політики банку;
- 3) система аналітичного обліку дає змогу відстежувати використання ресурсів і рух активів банку;
- 4) розпорядження активами та відображення операцій у бухгалтерському обліку здійснюється лише в межах наданих повноважень;

- 5) виявлені недоліки усуваються належним чином;
- 6) інвентаризація активів та зобов'язань проводиться з певною регулярністю;
- 7) дотримуються вимог нормативно-правових актів Національного банку України з питань бухгалтерського обліку;
- 8) забезпечується: відображення всіх операцій у бухгалтерському обліку в день їх здійснення або наступного робочого дня, якщо операція ініційована для здійснення після закінчення операційного дня (часу); наявність бухгалтерської документації, що забезпечується шляхом звіряння записів в облікових регістрах з обліковими документами, перевіряння та дотримання арифметичної точності записів, підбиття підсумків бухгалтерських записів, повідомлення про помилки і розбіжності; регулярне та своєчасне порівняння (вивіряння) записів у регістрах бухгалтерського обліку з первинними документами та/або відповідними активами; повнота, достовірність, своєчасність складання та подання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України : Постанова Правління НБУ № 75 від 04 лип. 2018 р. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go> (дата звернення 2021-03-22).
2. Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку : Постанова Правління Національного банку України від 11 вер. 2017 р. № 89. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17> (дата звернення 2021-03-22).